ด่วนที่สุด **บันทึกข้อความ**

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กองกลาง โทร.๐-๒๖๒๙ ๘๙๘๔

ที่ กษ ๐๒๐๑.๐๖/ว ๑๑๒๗ **วันที่** ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง การเปิดตัวโครงการเฉลิมพระเกียรติปลูกไม้ผลยืนต้นครัวเรือนละต้น เนื่องในโอกาสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘

เสนอ กรมชลประทาน กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน
กรมวิชาการเกษตร และกรมส่งเสริมการเกษตร

เพื่อโปรดทราบตามบัญชา

(นางสาวมาลินี สุทธิรัตน์)
ผู้อำนวยการกองกลาง
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
รับที่.....
วันที่ ๒๔ ก.พ. ๒๕๕๗
เวลา.....

ผู้ช่วยปลัดฯ (นายโอภาสฯ)
รับที่ ๒๐๖
วันที่ ๒๕ ก.พ. ๕๗ เวลา ๑๑ ๕๙ น.

ห้องปลัดกระทรวงเกษตรและสหกร
รับที่ ๕๓๖
วันที่ ๒๕ ก.พ. ๒๕๕๗
เวลา.....

ส่วนราชการ สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โทร. ๐-๒๒๘๒-๑๔๒๕

ที่ กษ ๐๑๐๐/๑๖๔ **วันที่** ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง การเปิดตัวโครงการเฉลิมพระเกียรติปลูกไม้ผลยืนต้นครัวเรือนละต้น เนื่องในโอกาสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระชนมายุ ครบ ๖๐ พรรษา วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘

เรียน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อม ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต จัดทำโครงการเฉลิมพระเกียรติปลูกไม้ผลยืนต้นครัวเรือนละต้น เนื่องในโอกาสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระชนมายุ ครบ ๖๐ พรรษาในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ และขอพระราชทานสูตรปุ๋ยตามพระราชดำริ เพื่อเผยแพร่แก่เกษตรกร และได้มีพระบรมราชานุญาตให้ดำเนินการได้แล้วนั้น

จากการเปิดตัวโครงการเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ณ บริเวณอุทยานพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย(อุทยาน ร.๒) อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม นั้น ผมมีข้อสังเกตดังนี้

๑.โครงการปลูกไม้ผลฯ เป็นโครงการที่มีห้วงเวลาจำกัด ในเป้าหมายอย่างต่ำ ๖ ล้านต้น แม้ว่ากรมส่งเสริมการเกษตร จะเป็นเจ้าภาพหลัก ร่วมกับกรมวิชาการเกษตร และมีบริษัท TRUE มาช่วยเรื่อง Web site ก็ตามขณะนี้หลายหน่วยงานยังไม่ทราบ จึงขอให้ดำเนินการในภาพรวมของกระทรวงเกษตรฯ โดยมีทุกหน่วยงานมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ และรายละเอียดการดำเนินโครงการต้องชัดเจนมากๆ ทั้งพันธุ์ไม้ผลที่จะปลูกแต่ละพื้นที่ ซึ่งมีข้อจำกัดเฉพาะไม่สามารถปลูกได้ทั่วไป พันธุ์ที่ กษ.จัดให้หรือเกษตรกรหามาร่วมโครงการ การสมัครเข้าร่วมโครงการ การรวบรวมผลและการถวายรายงานความก้าวหน้า ฯลฯ

๒.โครงการเผยแพร่สูตรปุ๋ย ตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ที่ทรงพระราชทานสูตรปุ๋ยมาให้ ข้อมูลนิทรรศการในงานไม่ใช่สูตรที่พระราชทานให้กระทรวงเกษตรฯ ทรงตรัสว่าได้ทรงเพิ่มยูเรียด้วย สูตรนี้ผมได้มอบให้ท่านปลัด กษ.ไปแล้ว และได้ทราบว่ามอบต่อให้กรมพัฒนาที่ดินไปดำเนินการ ขอให้มีการตรวจสอบสูตรที่พระราชทานมา และเผยแพร่ให้เกษตรกรได้ใช้ประโยชน์ต่อไปด้วย จะเป็นการลดต้นทุนและเพิ่มคุณภาพผลผลิตของเกษตรกรซึ่งในเบื้องต้นเข้าใจว่าจะทำไปพร้อมกับโครงการปลูกไม้ผลฯ

๓.สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ได้ทรงห่วงใยประชาชนและได้ตรัสถามถึงสภาพปัญหาต่างๆ ได้แก่

๓.๑. กรณีแล้งและน้ำทะเลเข้ามาตามลำน้ำเจ้าพระยาสูงถึงจังหวัดปทุมธานี อาจมีผลต่อการเกษตรและน้ำอุปโภค บริโภค

๓.๒. ประชาชนหลายพื้นที่ต้องการพันธุ์แพะนม เพื่อไปเลี้ยงและผลิตนมแพะ ซึ่งมีประชาชนต้องการดื่มนมแพะมากขึ้น เกษตรกรหาแพะนมไม่ได้ จึงส่งเสริมเกษตรกรไม่ได้

๓.๓. ทรงปรารภ ถึงประวัติของพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ พื้นเมืองหรือท้องถิ่นของเราว่าไม่มีใครบันทึกประวัติไว้ ทำให้ติดตามต้นกำเนิดของพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ไม่ได้ ไม่ทราบที่มาของพืชและสัตว์ประจำท้องถิ่น ควรมีการสอบทานประวัติ และบันทึกไว้ด้วย

ขอให้ท่านปลัด กษ. แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการโดยเร็วต่อไป และขอทราบผลด้วย

(นายยุคล ลิ้มแหลมทอง)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรียน ท่านปลัดกระทรวง
เพื่อโปรดทราบ
เห็นควรแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ปฏิบัติ เพื่อดำเนินการต่อไปด้วย
จะเป็นพระคุณ

(นายโอภาส ทองยงค์)
ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(4)

① [illegible] กรก, พรา, รป, ปล
และกลัก [illegible]

③ มอบให้ [illegible] เร่งรัด
[illegible] ที่ [illegible]
[illegible] ที่ [illegible], [illegible]

๒๖ ก.พ. ๒๕๕๗

(นายชวลิต ชูขจร)
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ที่ รล ๐๐๑๐/๖๘๒๗

สำนักราชเลขาธิการ
สวนจิตรลดา กทม. ๑๐๓๐๓

รมว.กษ.
รับที่ 40077
วันที่ 6 ส.ค. 56
เวลา 8.52

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง พระราชทานพระราชานุญาตให้เผยแพร่สูตรปุ๋ยชีวภาพขยายผลไปสู่เกษตรกร

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ ๐๑๐๐/๒๑๕๗ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๖

ตามที่มีหนังสือขอให้นำความกราบบังคมทูล สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ขอพระราชทานพระราชานุญาตนำสูตรปุ๋ยชีวภาพและขั้นตอนการผลิตปุ๋ยชีวภาพที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานนำไปขยายผลเป็นทางเลือกให้แก่เกษตรกรปรับใช้ในการทำการเกษตรแบบพึ่งตนเองในวงกว้าง ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

ได้นำความกราบบังคมทูลทราบฝ่าละอองพระบาทแล้ว พระราชทานพระราชานุญาต จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(คุณหญิงอารยา พิบูลนครินทร์)
ราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

กองราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
โทร. ๐๒ ๒๘๐ ๑๖๔๐-๑ ต่อ ๑๒๐ โทรสาร. ๐๒ ๒๘๐ ๑๖๓๙
เว็บไซต์ : www.ohm.go.th

เรียน ปลัดกษ.
ขอปรึกษาต่อไป
ยุคล
6 ส.ค. 56

(นายยุคล ลิ้มแหลมทอง)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มณี พากย์หลากรสพจนะ

พลอย วาทะเก็จก่องพร้องผสาน

ร้อย ประกายฉายชัดพระอัจฉริยญาณ

แสง ตระการบรรณภพจบฟ้าดิน

นายประสิทธิ์ รุ่งเรืองรัตนกุล ประพันธ์

เริ่มร้อยพลอยมณี

"มณีพลอยร้อยแสง" เป็นความพยายามของเหล่าอักษรศาสตรบัณฑิต รุ่น ๔๑ จุฬาลงกรณ์-มหาวิทยาลัย ผู้ประสงค์จะถวาย **"ของขวัญ"** แด่ **สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** ในวโรกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๓ รอบ จึงรวบรวมบทพระราชนิพนธ์มาเรียงร้อยไว้อย่างหลากหลายเป็นพวงมาลาแห่งมณีพลอยอันวิจิตร มาร้อยแสงแห่งความงามและคุณค่า ประดับโลกอักษรศาสตร์ไทย

เป็นที่ประจักษ์โดยทั่วกันแล้วว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเป็นนักอักษรศาสตร์ ผู้เป็นทั้งปราชญ์และกวีแห่งรัตนโกสินทร์ พระราชนิพนธ์หลากหลายที่มารวมอยู่ใน **"มณีพลอยร้อยแสง"** นี้ เป็นเครื่องยืนยันชี้ชัดว่า ทรงเป็นนักมนุษยศาสตร์ผู้สามารถนำคุณค่าแห่งความเป็นมนุษย์มาเป็นหลักประโยชน์ในการประกอบกิจทั้งปวง ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาการศึกษา การพัฒนาชนบท หรือการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวม

ความเป็นนักปราชญ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีนั้น ปรากฏชัดในศาสตร์และศิลป์ทั้งหลายในพระราชนิพนธ์รูปแบบต่าง ๆ ทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง เช่น ปาฐกถา บทความ-วิชาการ บทวิทยุ สารคดี บทร้องเพลงไทย กวีนิพนธ์ขนาดสั้น หรือคำฉันท์ดุษฎีสังเวยต่าง ๆ

อันนักปราชญ์และกวีนั้นย่อมถือกันว่าเป็น **"รัตนะ"** ประดับแผ่นดิน และเมื่อ **"รัตนะ"** แห่งแผ่นดินสยามดวงนี้เป็นรัตนะอันประเสริฐ ด้วยทรงเป็น **"สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช-กุมารี"** องค์พระมิ่งขวัญของแผ่นดินสยาม ผู้ทรงใช้พระปรีชาญาณทุกด้านเพื่อประโยชน์ใหญ่หลวงแห่งประเทศชาติแล้ว ก็ย่อมนับเป็น **"รัตนะแห่งเทพ"** ประดับแผ่นดินให้งามจรัสด้วยปัญญา

"มณีพลอยร้อยแสง" จึงเปรียบประดุจพวงมาลาแห่งความปีติชื่นชม และความจงรักภักดีทั้งมวลน้อมถวายเป็นสักการบูชา แด่องค์ **"รัตนะแห่งเทพ"** ของแผ่นดินสยาม ในวโรกาสอันเป็นมหามงคลยิ่งนี้

คณะผู้จัดทำ
พฤศจิกายน ๒๕๓๓

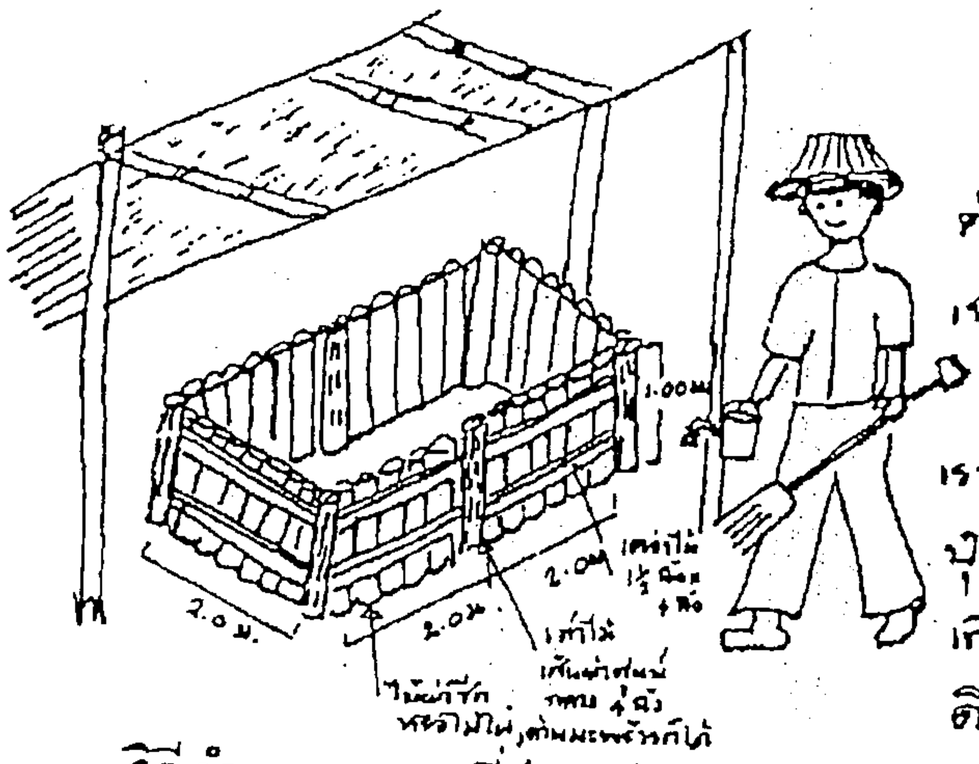

ปุ๋ยหมัก

ต้นไม้ทุกชนิดต้องการอาหาร เพื่อการเจริญเติบโต พูดง่ายๆ เราต้องให้ปุ๋ยไร่ นา สวนของเรา พืชผลจึงจะงามดี เดี๋ยวนี้ปุ๋ยที่ซื้อตามท้องตลาดแพงเหลือเกินนี่! เรามาทำปุ๋ยหมักใช้กันดีกว่า

วิธีทำ ของที่ต้องเตรียม

1. ซากพืช ได้แก่ ใบไม้ ผักตบชวา หญ้าแห้ง กำต้นถั่ว กำต้นข้าวโพด ใบแกะต้นมันสำปะหลัง กระถูกปอ ตามที่มี สับเป็นท่อนๆสั้นๆให้เปื่อยเร็ว

2. ก. ปุ๋ยคอก คือมูลสัตว์ จี้วัว จี้ควาย จี้เป็ด จี้ไก่ จี้ทั้งตาวจะไรก็ได้

ข. ปัสสาวะ คน หรือสัตว์

ค. กากเม็ดนุ่น, กากถั่ว, ซากต้นถั่วชนิดต่างๆ (พืชตระกูลถั่ว)

3. ดินร่วนพอสมควร ถ้าเป็นหน้าดินยิ่งดี

การกองปุ๋ย 1. กองในหลุม ต้องขุดหลุม ขนาดกว้างราว 1 เมตร ยาว 1 เมตร ลึก 1 เมตร ระวังดินพังทลาย ถ้าในหลุม ถ้ามีการระบายน้ำได้ยิ่งดี

2. กองในคอก ปรับดินบริเวณที่จะกองปุ๋ยหมักให้แน่น ใช้ไม้ไผ่หรือไม้อื่นที่หาได้ กั้นเป็นคอก กว้าง 2 เมตร ยาว 4 เมตร สูง 1 เมตร แบ่งคอกเป็น 2 ส่วน ครึ่งหนึ่งไว้ใส่ปุ๋ยหมัก อีกครึ่งหนึ่งไว้กลับกองปุ๋ย ทำหลังคาในคอก หรือในมะพร้าว คลุมหลังคา ถ้ามีถุงปลาสติกคลุม กันฝนชะปุ๋ยก็ดี

3. เอาซากพืชที่เตรียมไว้ กองเกลี่ยในคอก (หรือในหลุม)

ให้เป็นขั้น เหยียบตามขอบให้แน่น ขนดตามเหยียบแล้วไม่ยุบอีก ชั้นหนึ่งๆ สูงราว 1 คืบตรึ่ง (36ซม.) รดน้ำให้ชุ่ม แล้วเอาปุ๋ยคอกโรยทับให้ทั่วกันสูง 2 องคุลี (5ซม.) ถ้ามีปุ๋ยเคมี(สูตร 16-20-0 หรือ 14-14-14, แอมโมเนียมซัลเฟต หรือยูเรีย) ก็โรยบางๆให้ทั่ว แล้วทับด้วยดินละเอียดหนาประมาณ 1 องคุลี สลับด้วยขี้เถ้า แล้วรดน้ำทำเป็นขั้นอย่างนี้จนปุ๋ยเต็มคอก (น้ำที่รดจะผสมด้วยปัสสาวะด้วยก็ได้)

<u>ข้อควรระวัง</u> 1. อย่าให้มีน้ำขัง การรดน้ำมากไป จะทำให้ระบายอากาศไม่ดี

2. ปุ๋ยกองใหญ่ไป จะเกิดความร้อนสูง ปุ๋ยจะเสีย ถ้าในกองปุ๋ยมีความร้อนสูงไป ให้เติมน้ำลงไปบ้าง

3. ปุ๋ยกองเล็กไป จะสลายตัวช้า

4 อย่าใช้ปุ๋ยเคมีพร้อมกับใส่ปูนขาว จะทำให้ธาตุไนโตรเจนสลายตัว

<u>การกลับปุ๋ย</u> ทุก 30 วัน ควรกลับกองปุ๋ย โดยเอาชั้นบนสุดของกองนำไปเกลี่ยในอีกส่วนของคอกเป็นชั้นล่างสุด แล้วเอาชั้นล่างเกลี่ยทับ แล้วรดน้ำ ควรกลับปุ๋ย(ทุก30วัน)จนกว่าซากพืชจะเปื่อยยุ่ยหมดทั้งกอง กินเวลา 3-4 เดือน เมื่อปุ๋ยใช้ได้ สังเกตจากความร้อนในกองจะใกล้เคียงกับความร้อนของอากาศ ปุ๋ยหมักจะเป็นสีน้ำตาลแก่ เอาตะแกรงร่อนปุ๋ยหมักเก็บไว้

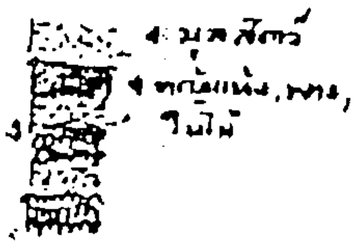

<u>การใช้และประโยชน์</u> ประหยัดการใช้ปุ๋ยเคมีได้ครึ่งหนึ่ง ทำให้ดินร่วน จุลินทรีย์สมบูรณ์ เพิ่มธาตุไนโตรเจน ไม่เป็นอันตราย รักษาความชุ่มชื้นของดิน

<u>หมายเหตุ</u> ถ้าที่เป็นดินทรายใช้อิฐกรุในหลุม จะทำให้ได้ผลดีขึ้น